

آموزش ساز کالیمبا

آسان و روان - سطح بندی شده - از مبتدی تا حرفه‌ای

انتخاب بهترین آهنگ‌های دوستداشتمنی و مردمی برای ساز کالیمبا و سایر سازها

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

اجرا برای کالیمبا، گیتار، پیانو، ویلن، فلوت باس، فلوت ریکوردر،
ساز دهنی (هارمونیکا)، نی، قار، سه‌تار، گیتار الکتریک و سایر سازهای هم‌کوک

قدرت استایش

با رهنمودهای ارزنده‌ی استاد بهرام رستگار

حیدر اول

سراشیب	ستایش، قدرت الله، ۱۳۳۱ -	سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور	آموزش ساز کالیمبا: آسان و روان / سطح بندی شده / از مبتدی تا حرفه‌ای، انتخاب بهترین آهنگ‌های دوست‌داشتی و مردمی... / قدرت... ستایش؛ با رهنمودهای بهرام رستگار.	
مشخصات نشر	شیراز: تخت جمشید، ۱۴۰۱ -	
مشخصات ظاهری	ج: پارتیسیپون.	
شابم	دوره: ۹۷۸-۰-۹۰۱۴۵۱۱-۳-۱	
موضوع	ج: ۹۷۸-۹۰۱۴۵۱۱-۴-۸	
وضعیت فهرست نویسی	فیبا	
Mbira	مبیرا	
Mbira -- Instruction and study	مبیرا -- آموزش	
شناسه افزوده	رستگار بهرام، ۱۳۶۰ -	
ردہ بندی کنگره	MT ۶۵۴	
ردہ بندی دیوبی	۷۸۹/۷۲	
شماره کتابشناسی ملی	۹۱۴۹۴۷۳	
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا	

انثارات تخت جمشید

آموزش ساز کالیمبا (جلد اول)

آسان و روان - سطح بندی شده - از مبتدی تا حرفه‌ای

نویسنده: قدرت... ستایش

ناشر: انتشارات تخت جمشید □ نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

شابم: ۹۷۹-۰-۹۰۱۴۵۱۱-۴-۸ □ شابم دوره: ۹۷۹-۰-۹۰۱۴۵۱۱-۳-۱

تیراژ: ۵۰۰ نسخه □ چاپ و صحافی: دنا

صفحه آرا: مریم شجاعی فر □ طراح جلد: مهسا عمادی

مرکز نشر: شیراز، خیابان پیروزی، انتشارات تخت جمشید، تلفن: ۰۷۱۳۲۲۴۵۴۰۱.

مرکز پخش ۱: انتشارات نگارستان ادب، انتشارات فضایی، تلفن: ۰۷۱۳۲۲۴۵۴۰۱.

مرکز پخش ۲: شیراز، آموزشگاه موسیقی ستایش، تلفن: ۰۹۱۷۱۱۷۵۱۴۲

Web Site: www.parsnashr.com

E-mail: nashershiraz@gmail.com

فهرست

۱۱	آشنایی با ساز کالیمبا
۱۲	مشخصات ظاهری ساز کالیمبا
۱۲	جنس به کار رفته در ساز کالیمبا
۱۲	تفاوت کالیمبای چوبی با کالیمبای شیشه‌ای
۱۴	آشنایی بهتر با ساز کالیمبا
۱۶	تَبلِچِر (تبلچر)
۱۶	تَبلِچِر چیست؟
۱۷	تَبلِچِر یا تابلاتور
۱۸	طریقه یادگیری ساز کالیمبا
۲۱	طرز قرار گرفتن نتها روی ساز کالیمبا
۲۲	نقطه‌های زیر حروف الفبای موسیقی روی تیغه‌های کالیمبا چیست؟
۲۳	اُكتاو چیست؟
۲۵	نمایشی از شش اُكتاو روی پیانو
۲۶	عددهای کنار حروف الفبای موسیقی زیر تیغه‌های کالیمبا چیست؟
۲۸	روی پنج خط حامل کدام نتها برای کدام تیغه‌ها می‌باشد
۲۹	طرز در دست گرفتن ساز کالیمبا
۳۴	توضیحات
۳۶	علامت‌های تغییر دهنده
۳۶	شكل علامت‌های تغییر دهنده
۳۸	نحوه کوک کردن ساز کالیمبا
۴۱	چه موقع متوجه می‌شوید که تیغه‌ها حالت ارتعاشی خود را از دست داده‌اند
۴۲	توصیه‌های مهم برای شما هنرجویان
۵۰	ضرب پازدن در موسیقی به چه معناست؟
۵۱	در موقع تمرین چند نکته را باید رعایت کنید
۵۲	مُترونُم چیست؟
۵۴	نکاتی مختصر درباره تئوری موسیقی مورد نیاز این کتاب

۱ - شناخت الفبای موسیقی	۵۴
۲ - خطوط حامل	۵۴
۳ - کلید سُل	۵۵
۴ - رسم و نگارش نُتها	۵۵
۵ - خطوط اضافه یا تكميلي	۵۵
۶ - معرفى انواع نتها و سکوتها	۵۶
۷ - ميزان	۵۶
۸ - ميزاننما یا نماد ميزان	۵۶
علامت و اختصارات موسیقی که در این کتاب بکار رفته است	۵۷
۱ - تکرار يك ميزان	۵۷
۲ - علامت برگشت	۵۷
۳ - وُلت	۵۸
۴ - علامت <i>D.C.</i>	۵۸
۵ - سينگو یا سِنی	۵۹
۶ - دی. سی. آل فين	۵۹
۷ - <i>D.S. Al Fine</i>	۶۰
۸ - تکرار $\textcircled{A}$ $\textcircled{B}$	۶۱
۹ - مُتيف	۶۱
۱۰ - آکورد	۶۱
۱۱ - ملودی	۶۲
۱۲ - تعریف آرپیز یا آکورد شکسته	۶۲
علامت اجرایی مورد نیاز این کتاب	۶۳
۱ - علامت پیک <i>Pick</i> یا مضراب چپ و راست	۶۳
۲ - خط اتصال	۶۳
۳ - خط اتحاد	۶۴
۴ - آهسته کردت تدریجی سرعت و ریتم <i>rit.</i>	۶۴
۵ - نقطه توقف	۶۵
۶ - <i>p</i> پیانو	۶۵
۷ - <i>mf</i> میتس فورت	۶۵
۸ - اکسنت	۶۶
۹ - سرعت یا تُندا یا تمپو	۶۶
۱۰ - متروُنیم	۶۷

فصل اول

نوت‌ها و آهنگ‌ها دوره مقدماتی

۷۰	تمرین اول
۷۰	تمرین دوم
۷۱	تمرین سوم
۷۲	تمرین چهارم
۷۲	تمرین پنجم
۷۳	تمرین ششم
۷۳	تمرین هفتم
۷۵	تمرین هشتم
۷۷	تمرین نهم
۷۸	تمرین دهم
۷۸	تمرین یازدهم
۷۹	تمرین ۱۲ : آهنگ هم صدایی
۸۰	تمرین ۱۳ : آهنگ دینگ دینگ دنگ
۸۲	تمرین ۱۴ : سرود مُلک ایران
۸۳	تمرین ۱۵ : مقدمه سرود سپیده
۸۴	تمرین ۱۶ : آرالی ۱
۸۶	تمرین ۱۷ : آرالی ۲
۸۸	تمرین ۱۸ : شاپرک و حلزون
۸۹	تمرین ۱۹ : نوایی
۹۰	تمرین ۲۰ : بارون بارونه
۹۱	تمرین ۲۱ : وُلگا
۹۲	تمرین ۲۲ : مَسْتُم مَسْتُم
۹۳	تمرین ۲۳ : دایه دایه
۹۴	آزمون (شب بخیر کوچولو)
۹۶	تمرین ۲۴ : تولدت مبارک
۹۸	تمرین ۲۵ : یک گل، ده گل
۱۰۰	تمرین ۲۶ : رشیدخان

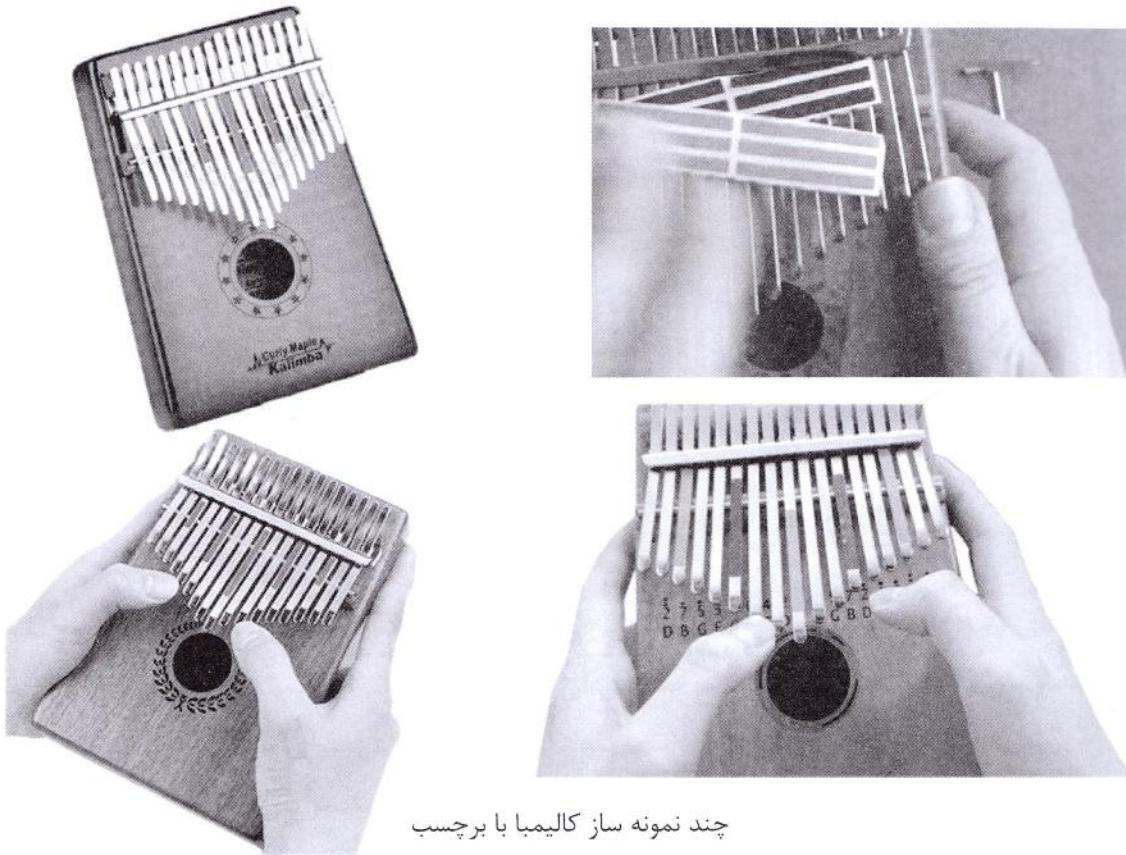
۱-۲	تمرين ۲۷ : په پو سليماني
۱-۴	تمرين ۲۸ : سمفوني شماره ۹ بتهوون
۱-۶	تمرين ۲۹ : دو - دو شب
۱-۸	تمرين ۳۰ : مرغ سحر
۱۱-	آزمون
۱۱۱	آزمون (دؤت)
۱۱۲	تمرين ۳۱ : A Dily Scale Study
۱۱۳	تمرين ۳۲ : دو نوازي كاليمبا و ويلن
۱۱۴	تمرين ۳۳ : دو نوازي كاليمبا و گيتار
۱۱۵	تمرين ۳۴ : موفق
۱۱۶	تمرين ۳۵ : گل گندم
۱۱۷	تمرين ۳۶ : خوابهای طلایی
۱۱۸	تمرين ۳۷ : جان مريم
۱۱۹	تمرين ۳۸ : آران خوئز (مون آمور)
۱۲۰	آزمون (دينگ دينگ دنگ)
۱۲۱	آزمون (دؤت)
۱۲۲	تمرين ۳۹ : مصطفى
۱۲۳	تمرين ۴۰ : Avignon
۱۲۴	آزمون (گل اركيده)
۱۲۵	آزمون (Asturias)
۱۲۶	تمرين ۴۱ : بهار، فنر، چشهمه، پريدين
۱۲۷	تمرين ۴۲ : بگذر ز من اي آشنا
۱۲۸	تمرين ۴۳ : گل پامچال
۱۲۹	تمرين ۴۴ : غوغای ستارگان
۱۳۰	تمرين ۴۵ : خوابهای طلایی

آشنایی بهتر با ساز کالیمبا:

اگر در مراحل اولیه یادگیری ساز کالیمبا موقع خریداری کالیمبا ای را انتخاب کنید که تیغه‌های آن رنگی باشد حدوداً بهتر است که هر رنگی مربوط به نت خاص خود باشد که در موقع تمرین نتها را گم نکنید و اگر کالیمبا ای رنگی به دست نیاوردید از همان فروشگاه موسیقی برچسب‌های رنگی که نام هرنم را روی آن نوشته شده خریداری کنید و روی هر تیغه مربوط به همان نت بچسبانید. و بسیار دقیق کنید که برچسب هرنم روی هر تیغه مربوط به خودش بچسبانید و اگر اشتباهی پیش بیاید گوش شما از نظر موسیقایی خراب می‌شود.

حال اگر به سازی که نتها رنگی نیست و ساده می‌باشد اجرایی یا تمرینی داشته باشد، به سختی می‌توانید نتها را پیدا کنید و لذا زندگی شما تحلیل می‌رود و گند می‌شود زیرا به نتها رنگی عادت کرده‌اید. حال بستگی به سلیقه، هوش و ذکاآور شخصی خودتان دارد که آیا کالیمبا رنگی انتخاب کنید یا ساده.

موسیقی یعنی آهنگین، فهم در سازها یا نتها

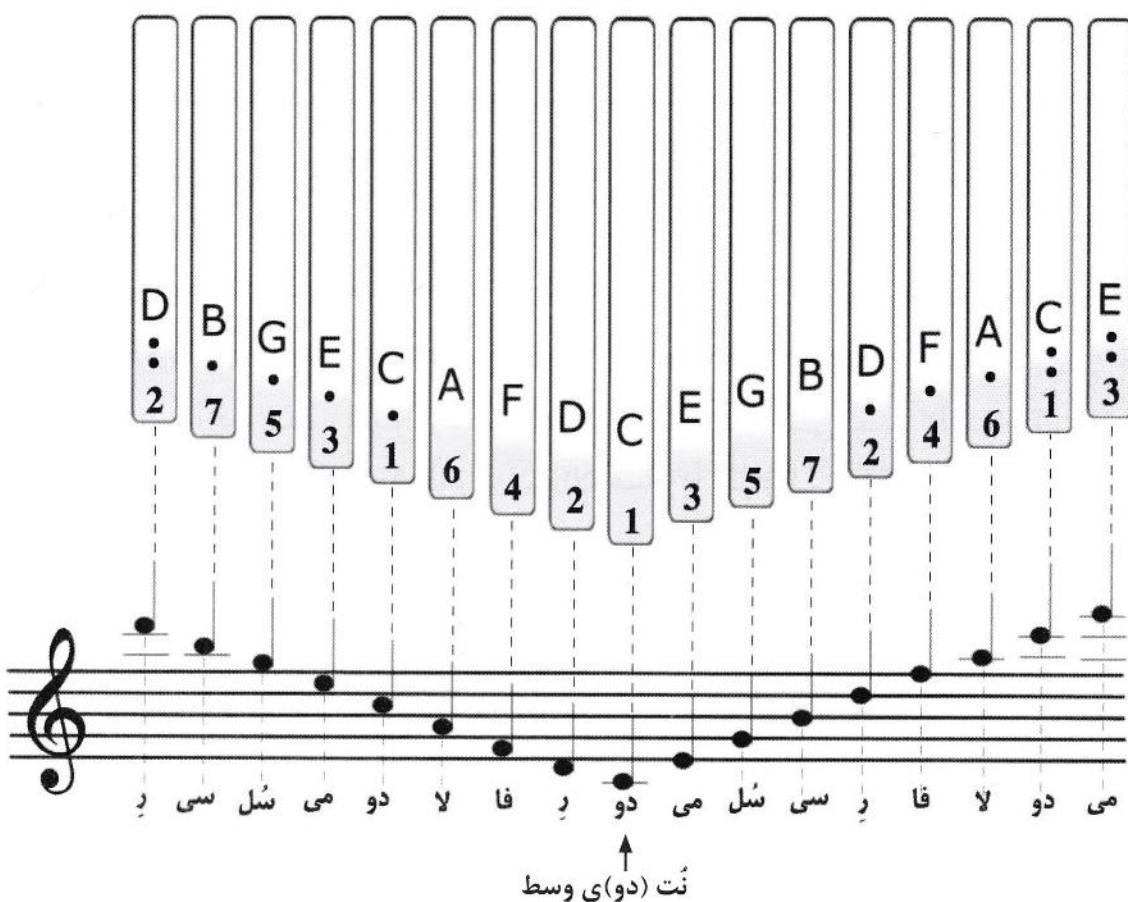

چند نمونه ساز کالیمبا با برچسب

۱۶ سازهای موسیقی

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

توجه کنید: ساز کالیمبا که از فروشگاه خریداری می‌کنید انواع مختلف می‌باشد، نوعی را که در شکل زیر مشاهده می‌کنید مرسوم است و باید توجه کنید نت‌هایی که روی تیغه‌ها حک شده است. مانند عکس پایین باشد که نت‌ها از دو (ی) وسط شروع و به سمت راست و چپ به طریق زیر حک شده باشد. (که معروف است به کالیمبای «دوماژور»)

شكل شماره ۱

این ساز کالیمبا که نت‌ها به طریقه بالا رسم شده می‌گویند کالیمبا (سُپرانو) که کلمه سُپرانو در موسیقی مرسوم است به صدای (تیز) خانم‌ها که این نوع کالیمبا معمول ترین کالیمبا برای تمرین و اجرای آهنگ‌ها به کار می‌رود. (انگلیسی: SOPRANO) واژه سوپرانو از واژه ایتالیایی SOPRA به معنای بالا گرفته شده.

توضیح: به (دو)ی وسط (دو)ی میانه یا (دو)ی میدل هم می‌گویند، که اگر نت‌ها را روی ساز کالیمبا تقسیم کنیم (دو)ی وسط نت‌های سمت راست و چپ قرار گرفته و مشترک است، می‌توان به تفکر عامیانه ساز کالیمبا را مشابه پیانو نگاه کنیم.

توجه داشته باشید

که ساز کالیمبا از پیانو گرفته نشده است، خود کالیمبا به تنها بی ریشه‌ای در فرهنگ‌های آفریقایی دارد و قبل از به وجود آمدن پیانو، وجود داشته است.

تب ل چر (تبلچر)

اعداد زیر حروف الفبای موسیقی روی تیغه‌های کالیمبا چیست؟

اعدادی که زیر حروف الفبای موسیقی روی تیغه‌های کالیمبا مشاهده می‌کنید مطابق شکل این اعداد همان نتهای موسیقی می‌باشد و مرسوم است به نام تبلچر و در ضمن تبلچر قبل از به وجود آمدن نت وجود داشته است و سال‌ها است افرادی که تمایل دارند موسیقی یاد بگیرند و از نت بیزاران از این روش اعداد استفاده می‌کنند. (مطابق شکل شماره ۱)

مثالاً برای نت [دُو] عدد ۱ [برای نت (ر)] عدد ۲ [برای نت (می)] عدد ۳ [برای نت (فا)] عدد ۴ [برای نت (سُل)] عدد ۵ [برای نت (لا)] عدد ۶ [برای نت (سی)] عدد ۷

تبلچر چیست:

نوعی نتنویسی ساده است که می‌توان برای کلیه سازها نوشت مثل کالیمبا، تنبور، مخصوصاً گیتار که خیلی طرفدار دارد. این نوع نتنویسی دارای زمان نیست یعنی ارزش زمانی نتها مثلاً (نت سیاه ♩ ۱ ثانیه) (نت چنگ $\text{♩} \frac{1}{2}$ ثانیه) (نت دولاچنگ $\text{♩} \frac{1}{4}$ ثانیه) و (نت سه‌لاچنگ $\text{♩} \frac{1}{8}$ ثانیه) می‌باشد، در این فرم نتنویسی نوازنده بایستی با حافظه صوتی خود زمان آن را از روی آهنگ اصلی به دست آورد و پس از تمرین می‌تواند دقیقاً همان موسیقی را که نوازنده اصلی نواخته است بنوازد ولی توصیه می‌شود که حتماً شما تکنیک نوازندگی را از همان مرحله اول بانت شروع کنید در اصل می‌توان گفت افرادی که از تبلچر استفاده می‌کنند سواد نت موسیقی را نمی‌دانند و اگر قطعه‌ای با نتنویسی جلوی آن‌ها بگذارند به هیچ عنوان قادر به اجرا نیستند جز این‌که نتها به صورت اعداد باشد (همان تبلچر).

ژان ژاک رُوْسُو فیلسوف و نویسنده و آهنگساز اهل جمهوری ژنو در قرن هیجدهم و اوچ دوره روشنگری اروپا می‌زیست. ژان ژاک رُوْسُو اولین کسی بود که اعداد را به عنوان نت و بدون

در نظر گرفتن زمان را پیشنهاد داد و به نام تبلچر یا (تاب لاتور) ثبت شد.

تاریخ تولد: ژان ژاک رُسو ۲۸ ژوئن ۱۷۱۲، ژنو، سوئیس

تاریخ فوت: ۲ ژوئیه ۱۷۷۸ ERMENONVILLE فرانسه، ملیت: سوئیسی.

توجه کنید که:

تبلچر در واقع برای هر سازی مخصوص خودش نوشته می‌شود. مثلاً
تبلچر کالیمبا مخصوص خودش است که تیغه و اعداد روی آن‌ها نشان
می‌دهد و تبلچر گیتار مخصوص خود گیتار است که سیم‌ها و فرست را
نشان می‌دهد.

(تاب لاتور) یا (تابلاتور):

تاب لا = تخته سنگ - تابلو - میز

تور = غذا - در اصل تابلاتور به معنای نقشه راهنمای نوازنده است. یا خوراک نوازنده.
این را بدانید که: حدود ۱۰۰۰ سال پیش حروف ابجد داشتیم به جای تابلاتور - یا تبلچر.

تبلچر یا تابلاتور:

در سال ۱۳۰۰ میلادی اوین بار برای اُرگ این روش (تبلچر) یا (تابلاتور) به کار برده شد.
بعد لوت و امروز در سازهای دیگر.

در موسیقی یکی از شکل‌های قدیمی نت‌نویسی که یک نمودار گرافیکی نمایانگر تخته
(تابلو) انگشت‌گذاری سیم‌ها را دارد و محل انگشتان روی آن مشخص شده است، به همین
دلیل هر سازی TABLATURE (تابلاتور) مخصوص خود را دارد.

تا پیش از سال ۱۷۰۰ تابلاتور جایگاه و مقام لوت نوازان در بار را حفظ می‌کرد، زیرا
نوازندگان سازهای دیگران نمی‌توانستند چنین نت‌نویسی را بخوانند.

TABLATURE که ریشه لاتین دارد به مساوی میز یا تخته، تخته سنگ
یعنی چیزی را روی میز قرار دادن و جدول‌بندی کردن.

از آین نویسنده منتشر شده است

مرکز پخش شیراز: آموزشگاه موسیقی ستایش

تلفن نویسنده: ۰۹۱۷۱۱۷۵۱۴۲ - ۰۷۱-۳۲۲۸۱۵۴۹ - ۰۷۱-۳۲۲۸۶۱۷۷

E.MAIL: ghsetayesh@yahoo.com _ WWW.setayeshmusic.com

ISBN: 9790901451124

 9 790901 451124

بتهون
پرده
مرکز موسیقی بتهون شیراز